

Pametni telefoni za mlade ljude: za i protiv

Srednjoškolci diljem svijeta vode borbu s kontrolom nad korištenjem svojih mobilnih telefona. Ravnatelj srednje škole u Washington DC-u ponudio je neke savjete na osnovi svog bogatog osobnog iskustva. Pismo Alvara J.de Vicente, ravnatelja osnovne škole u Washington DC-u.

26.11.2018.

Dragi roditelji,

Pametni su telefoni tu i ostat će tu. Zapravo, to i nije u potpunosti točno jer će ih s vremenom zamijeniti još sofisticiraniji alati. Međutim, istina je da se pametni telefoni danas često koriste, čak i među srednjoškolcima. Ovo pismo ima za cilj predstaviti neke od ideja koje se tiču mudrog korištenja – to je tema koja je zanimljiva svim roditeljima srednjoškolaca, ali i vama s mlađom djecom jer će i oni uskoro biti tinejdžeri.

Glavni argumenti koje tinejdžeri koriste za posjedovanje pametnog telefona su sljedeći:

- 1) telefon je sredstvo za komunikaciju s prijateljima i obitelji,
- 2) pruža roditeljima mir jer znaju da uvijek mogu kontaktirati svoju djecu,

3) vrlo je zgodan za uskladiti obiteljski raspored koji je često kompliciran,

4) to je put budućnosti i vrijeme je da ga se prihvati, tinejdžeri trebaju naučiti kako ga ispravno koristiti do kraja svog života, i

5) postalo je sve teže pronaći nepametni telefon.

Prva tri argumenta predstavljaju slučaj kad se može imati bilo koji tip mobitela s obzirom da svi mogu služiti za zvanje i slanje poruka. Istina je da u vremenu kad roditelji često moraju izvoditi čarolije s rasporedima više članova obitelji, instant pristup djeci može biti vrlo koristan. Ali i jednostavan mobitel omogućit će vam da postignete cilj te zovete i šaljete poruke svojoj djeci kad god zatrebate. Svi ćemo mi s vremenom posjedovati sve više tehnologije za kojom posežemo i koja nam olakšava život. I stoga, evo

razloga da pametne telefone vidimo kao trend, trend koji je neizbježan i koji stoga mora biti prihvaćen.

No činjenica da će tehnologija sve više biti dijelom naših života ne znači da bi vaša djeca trebala prigriliti svaki novi uređaj koji se pojavi. Na vama roditeljima je da odlučite je li svaki napredak tehnologije dobar za vašeg sina i je li dobar za dinamiku vaše obitelji. Bolji TV možda neće biti prikladan za vašu obitelj ako ste već otkrili da vam gledanje televizije oduzima previše vremena i nastojite ga se riješiti. Prijenosno računalo možda nije super za vašeg sina ako mislite da on već provodi previše vremena za stolnim računalom.

Ne biste se smjeli bojati tehnologije, već samo biti oprezni i pronicljivi.

Slažem se da postoji prednost za mlade ljude koji nauče dobro koristiti trenutačnu tehnologiju jer će ju vjerojatno vrlo brzo zatrebati. To je

ono što se u današnje vrijeme zove biti dobar digitalni građanin.

Argument za dopuštanje posjedovanja pametnog telefona za srednjoškolce je činjenica da je bolje da ga nauče pravilno koristiti dok su još kod kuće, prije nego odu na fakultet i osamostale se.

Pitanje karaktera

Glavni čimbenik u učenju korištenja pametnog telefona nije vezan uz tehnologiju, već karakter osobe.

Pravo je pitanje hoće li vaš sin gospodariti telefonom ili će telefon gospodariti njime? Naučiti koristiti pametni telefon na ispravan način stvar je volje, snage karaktera, discipline, samokontrole, temperamenta.

Ima li vaš sin snagu volje da upravlja pametnim telefonom i koristi ga razborito? Pametni telefon neizmjereno je moćan, neizbježno atraktivan, potencijalno ovisnički

alat za sve nas, ali puno više za tinejdžere. Ima li vaš sin snagu karaktera posjedovati pametni telefon, a da ga ne zlorabi?

Kako biste procijenili njegovu snagu karaktera, možda možete razmotriti kakav je na drugim područjima svog života. Kako održava red u svojoj sobi, kako mu izgleda krevet, odjeća, školska torba i ostale privatne stvari? Kako upravlja svojim rasporedom - je li netko tko je sklon odlagati stvari za kasnije ili je marljiv u onome što treba napraviti? Radi li ono što želi ili ono što bi trebao?

Ako nema samokontrolu za slijediti svoj vlastiti raspored i raditi što bi trebao, već ide linijom manjeg otpora i uglavnom radi što želi, tada će pametni telefon biti najbolji neiscrpni izvor ometanja, odgađanja i slabljenja volje za njega.

Ima li disciplinirane radne navike? Je li već disciplinirani radnik kakvim

biste vi htjeli da s vremenom postane? Ako nije, onda treba manje stvari koje mu odvrćaju pozornost, a ne više.

Je li društven? Srami li se u izravnim odnosima, licem u lice? Pametni telefoni pružaju lažno utočište za sramežljive ljude na način da im je manje neugodno što ne razgovaraju s drugima i čak ih ni ne gledaju jer je lakše zabiti glavu u ekran i izbjegavati sve oko nas.

Dakle, iako se slažem da postoji korist da mladi ljudi nauče ispravno koristiti pametne telefone, pravo je pitanje: kako ih naučiti ispravnom korištenju? Preduvjet je da se mladi čovjek nauči samokontroli. Malo ih je takvih, a i oni koji jesu riskiraju da izgube tlo pod nogama u bitci za samokontrolu samim time što imaju pristup mobitelu.

Traženje ispravne tehnologije

Konačno, sve je teže kupiti običan telefon. Dobro, teže ne znači i nemoguće, barem ne još, iako ćemo možda doći do toga kada će samo neki antikvarijati imati obične mobitele.

Lakoća nabavljanja običnog mobitela nije važan čimbenik za razmotriti s obzirom da to nema veze s onim što je dobro za vašeg sina. Ako je nabavljanje pametnog telefona ispravno učiniti, onda je lakoća nabavljanja dobrodošla, ali ako je nabava običnog mobitela ispravna stvar za učiniti, onda je poteškoća nabavke neugoda, iako je to ipak mala cijena za učiniti ispravnu stvar za vašeg sina.

Mana korištenja pametnog telefona

Ako ne postoji stvarna korist od toga što vaš sin ima pametni telefon, ima li stvarne štete u njegovom posjedovanju? Je li nabavljanje

pametnog telefona za vaše dijete neutralan prijedlog? Već sam ukazao na neke potencijalne nedostatke, ali bit ću nešto malo određeniji u navođenju mana, bez nekog redoslijeda važnosti.

Prvo, velika je većina tinejdžera neumjerena. Oni su u periodu svoga života kada imaju snažne strasti i emocije, ali samo polurazvijenu volju. Snažne su strasti kod tinejdžera dobre jer pokazuju da su živi, ali njihova se volja razvija i imaju veliku potrebu za podrškom.

Jedna od manifestacija neumjerenosti, kojoj je uzrok kombinacija jakih strasti i volje koja se razvija, je ta što tinejdžer sve želi SADA. Mladić koji prekida svoje roditelje u razgovoru pitanjima ili zahtjevima jer ne zna čekati nekoliko minuta ili mladi dečko koji želi jesti sada i ne može sačekati do večere, pokazuje svoju neumjerenost.

Posebno snažan oblik neumjerenosti među tinejdžerima jest znatiželja.

Mladić koji mora znati rezultat sportske utakmice sada ili ne može pričekati kako bi pogledao neki smiješan video za koji su mu prijatelji rekli, nego mora zadovoljiti svoju znatiželju odmah, dječak je ili mladić koji pokazuje ovaj oblik neumjerenosti.

Svi patimo od ovoga i zato imamo pojavu prometnih nesreća uzrokovanih znatiželjom jer se okrećemo ne bismo li vidjeli uzrok prometne nesreće koja se dogodila ranije. Pametni telefoni vrebaju znatiželju tinejdžera tako da im omogućuju instant pristup bilo kojoj informaciji ili video zapisu koji oni žele. Pametni telefoni ukidaju potrebu za čekanjem obećavajući trenutno zadovoljenje znatiželje i na taj način mogu oslabiti volju vašeg

sina, što dovodi do loše navike traženja trenutnog zadovoljstva.

Drugo, pametni telefon zaokuplja nečiji um i pogled usredotočujući se na ekran radije nego li na svijet oko sebe. Postajemo društvo koje gleda prema dolje i samo iznimno gleda gore ili uokolo. Za New York ponekad se kaže da je grad u kojem biste mogli biti najusamljeniji u gužvi svjetine.

Postoji nešto vrlo zdravo u tome da tinejdžer izađe iz svog oklopa i socijalizira se s drugima oko sebe na parkiralištu, u dnevnom boravku, u predvorju, ako ništa drugo, barem tako da ostvari kontakt očima i prepozna postojanje druge osobe.

Društvenost se najbolje razvija u mlađoj dobi i zato pametni telefon može spriječiti razvoj tinejdžera u samopouzdaniju osobu koja je sposobna razgovarati s onima koje baš dobro ne poznaje. Pametni

telefon može jednostavno ugasiti svijet oko vašeg sina i suziti ga na slike s ekrana, i to sve na njegovu naredbu. Pametni telefon predstavlja zabavu, ali lišava osobu realnosti, a mladi čovjek može jedino biti društven ako živi u stvarnosti.

Treće, pametni telefon omogućuje pristup svemu što se objavljuje na Internetu. Kao što znate, pornografska industrija multimilijarderska je industrija koja ima namjeru svoje proizvode staviti u ruke, poglede, umove i duše vaših sinova.

Proizvođači znaju da kad je jednom mladi čovjek izložen njihovom sadržaju, veća je vjerojatnost da će isto željeti ponovno vidjeti. I da jednom kad je to vidio nekoliko puta, morat će se boriti kako bi zaustavio tu naviku. Također znamo da je izuzetno teško spriječiti pristup takvom sadržaju bez obzira na sve

filtriranje i sve ostale mjere koje poduzimamo. No, nema sumnje da prevencija postaje sve teža s dodatnim potencijalnim pristupom takvim sadržajima.

Pametni telefon ili vrlo snažno prijenosno računalo čini ovakvu prevenciju gotovo nemogućom. Filtri, mehanizmi izvještavanja, roditeljske kontrole i slično, mogu se ugraditi, ali još uvijek postoji činjenica da postojanje pametnih telefona povećava rizik izlaganja pornografskom sadržaju. Konačno, jedini stražar koji može sačuvati od gledanja ovakvih sadržaja jest volja i samokontrola gledatelja. Nažalost, to je upravo ono uporište koje pametni telefoni mogu nagristi.

Štoviše, *neupitno loš razlog davanja pametnog telefona svom sinu jest njegova tvrdnja da ga imaju svi*, koja će postati istinita jedino ako svi roditelji u tome doista i popuste. Nije

dobar razlog ni da mu ga date ako inzistira nemjerenom ustrajnošću tinejdžera. Njegova nesposobnost da prihvati „NE“ kao odgovor može biti najbolji dokaz njegovu nedostatku samokontrole za upravljanje pametnim telefonom.

Rizik posjedovanja pametnog telefona očito postaje sve manje i manje vrijedanprihvaćanja kako se prednost koje mobitel pruža smanjuju. Vaš sin teško može tvrditi da ima pravu korist od posjedovanja pametnog telefona, takvu korist koja nadomješta veliki osobni rizik kojem podliježe ako ga posjeduje. Upitna korist pristupa Internetu za tinejdžere umanjena je rizikom kojeg nosi taj pristup, zbog neumjerenosti gledanja u svrhu zadovoljenja nečije znatiželje i zbog štetnog sadržaja na koji mogu naići.

Iako se pismo odnosi na pametne telefone, ono je ustvari bilo o vašim

sinovima i kako bi oni trebali koristiti tehnologiju tako da ona ne šteti njihovom razvoju. Konačno, pismo služi za razmišljanje kako osnažiti vaše sinove da postanu dugoročno razboriti korisnici tehnologije tako što će prvo zagospodariti sami sobom.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/pametni-
telefoni-za-mlade-ljude-za-i-protiv/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/pametni-
telefoni-za-mlade-ljude-za-i-protiv/)
(8.08.2025.)